

Literatuuroverzicht.

Wie onbekend blijft met hetgeen er in de natuur voorvalt, leeft slechts ten halve.
 QUENSTEDT.

Onder den titel van »Natur und Erziehung« verschijnt van heden af een maandschrift, tot verbreiding en beoefening der natuurwetenschappen in school en huis, onder redactie van Dr. Dannemann en Prof. Dr. Smalian (Stuttgart Franckh.) voor 8 Mk. per jaar. De geest die er uit het eerste nummer spreekt lijkt mij zeer lofwaardig. »Het is toch een dringende eisch het natuurwetenschappelijk onderwijs, evenals ook de natuurwetenschappelijke vorming van uitgebreidere kringen, meer humanistisch te maken, d. w. z. (ik cursiveer) »het voornamelijk aan te laten komen op de opvoeding tot een persoonlijkheid. Hier is gemeend zelf handelen en zelf denken.« Het tijdschrift staat in een zeer gelukkig teeken, n.l. in dat van afkeer van mystiek en bloote boekenkennis, en terugkeer tot de natuur als de eigenlijke wortel van ons zijn; een tijdschrift dus dat de steeds duidelijker wordende betrekking der natuurwetenschappen tot kunst en techniek, tot filosofie tot ethiek en tot hygiëne van het physische en psychische leven helder in 't licht zal stellen.

»Tier- und Menschenverstand.« is in mijn oog zeer lezenswaardig boek van Dr. med. Langfeldt (München, Gmelin f. 2,35. Het verstands- en zieleven der dieren is een zoo uitgebreid en een nog zoo schaars beploegd veld dat elk degelijk en op zelfstandige studie berustend werk met gretigheid wordt verslonden. Elke observatie is winst en elke studie over deze observaties van zeer veel waarde.

Hetzelde kan gezegd worden van de »Tierspsychologische Plaudereien und Erinnerungen« van Conrad v. Murr (Stuttgart, Franckh 1909) à f. 1,35. Dit laatste boekje heeft mij bij het lezen ook zéér veel genot verschaft. Met blijdschap zag ik in het eerste hoofdstuk, dat de schrijver ook met groote ingenomenheid wijst op het volgens mij zoo voortreffelijke boek van Prof. Scheitlin »Versuch einer vollständigen Tierseelenkunde«, dat hoewel reeds oud (1839) nog zeer fascinerend werkt. Door citaten in Heukels' »Schetsen uit het leven der dieren« vóór vele jaren opmerkelijk gemaakt op de rake opmerkingen uit Scheitlin's werk, heeft het mij bij latere aanschaffing niet teleurgesteld.

Von Tieren und Menschen, Erlebnisse und Erfahrungen von Carl Hagenbeck is een interessant geschreven lijdig boekdeel met 743 photo's, dat in najaar 1908 uitkwam over het bekende dierenpark te Stellingen (f. 9,75).

Verschillende photo's waren mij reeds bekend uit het Engelsche tijdschrift »The animal world« e. a., maar de text bevat veel nieuws en belangwekkends op het gebied van dierenbehandeling.

Een aardig supplement van dit boek is de verzameling opstellen van den wetenschappelijken adviseur van het dierenpark, Dr. A. Lohotowsky, getiteld »Gesammelte Aufsätze zoologischen Inhalts« dat geschreven is voor »Zoologen, Landwirte, Tierzüchter und Kolonialfreunde« (Leipzig Weigel 1909). Dit werk kan ik bovengenoemde categoriën uit eigen ervaring zeer aanbevelen. In 1908 verscheen van denzelfden schrijver: »Beobachtungen über die Psyche der Menschenaffen« (Neur Frankfurter Verlag f. 1.)

In 1908 kwam bij Gowans en Gray, Londen gereed »A portfolio of photographs from life«, getiteld »Nature Pictures«; groot formaat photo's, ongeveer 400 in getal, een voortzetting vormende van de bekende 21 deeltjes: »Gowan's Nature Books«. Prijs is plm. f. 4,20. De meeste opnamen zijn heel mooi.

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

Weer een ibis.

Dezer dagen zag ik bij den Heer Engels, preparateur alhier, een exemplaar van *Plegadis falcinellus*, gewone ibis en wel een jong exemplaar, wat te zien was aan den witgestreepte kop en hals. — Dit fraaie dier is geschoten door den Heer Jaarsma aan de kust bij Elburg. Daar deze vogel in »de Vogels van Nederland« van Dr. Beukers met z. z. gemerkt is en de Nederlandsche Brehm vermeldt, dat sedert 1812 slechts 12 stuks geschoten zijn, vond ik deze gebeurtenis belangrijk genoeg, om ze in de D. L. N. te doen opnemen.

Zwolle

B. G. RUTINK.

Snouckaert's Avifauna brengt het aantal der in ons land gevangen ibissen op achtien.

T.

Opgewonden Eekhoortjes.

Zondagmorgen, voor veertien dagen wandelde ik even buiten Brummen, op den Eerbeekschenweg. In de buurt van het landgoed »Den Engelenburg« dat aan dien weg grenst, werd mijn aandacht getrokken door 'n geluid in de boomen. 'k Dacht, dat het 't hameren van een specht was, maar 't was iets doffer. 'k Hield me doodstil, maar hoe ik keek, ik ontdekte niets. Toen heb ik den weg verlaten en ben het bosch ingegaan; 't geluid hoorde ik bij tusschenpoozen, maar ik zag niets in de boomen en op den grond vond ik ook geen uitgehakte houtsplinters.

'k Gaf den moed al 'n beetje op en besloot maar verder door te wandelen, en wat te genieten van de mooie tinten en 't eigenaardige effect, dat die mooie beukenblaren bieden, wanneer de zon ze beschijnt.

Nauwelijks was ik 'n paar meter verder, of 'k hoorde 't angstig gepiep van wegvliegende vinken, die zich te goed schenen gedaan te hebben, aan de afgevallen zaden, die daar misschien op den grond tusschen de afgevallen bladeren te vinden waren, doch meteen zag ik ook 'n stuk of wat, 5 à 6, eekhoortjes snel de vlucht nemen, onder 't uitstooten van een schreeuwend, piepend geluid.

Ze vluchtten verschillende boomen op. Bij den ondersten tak gekomen, bleven ze zitten, 'n eindje op den tak en toen kreeg ik het eigenaardige geluid te hooren, dat ik even te voren van den weg af had waargenomen. Daarna zetten ze hun tocht voort naar 'n tweeden tak en herhaalde 't geluid, en zoo gingen ze voort, tot ze bijna in den top zaten.

Bij het veroorzaken van 't geluid, leek het me toe, dat ze 'n op- en neergaande beweging met het achterlijf maakten.

Eindelijk werden ze een beetje kalmer, doch kreeg er een 'n ander in 't oog, dan trachtte hij hem ongemerkt te naderen. Bemerkte de andere de nadering, dan ging hij schreeuwende aan den haal, de eerste hem achterna. Dat spelletje herhaalde zich eenige keeren, totdat eindelijk de heele troep uit het gezicht was. Op den grond onder de boomen, hadden ze overal kuiltjes gekrabd, waarin ze zeker gezocht hadden wat van hun gading was. 't Geluid, dat ze uitstootten, is dat 'n uiting van schrik of 'n soort waarschuwing voor de anderen, 'k had 't nooit eerder vernomen.

Brummen

G. SCHULTINK.

Het zullen waarschijnlijk eekhoortjes geweest zijn, die bezig waren wintervoorraad in dat geval beukenootjes te verstopen; daarop wijzen de kuiltjes. Als ze meenen door soortgenooten of door vogels bespied te worden, maken ze in den regel allerlei kabaal en worden hoe langer hoe droller van opwinding tegen de vermeende spionnen en concurrenten. H.

Aangeboden:

wegens overkompleet voor den meestbiedende: William Phillips, A Manuel of British Fungi Descriptions and illustration of the genera; Ch. B. Plowright, A Monograph of the British Urodineae and Ustilagineae; J. Costantin, Les Mucédinées Simples. Drie uitstekende determineerboeken. Dr. Chr. Luerssen, Grundzüge der Botanik. Rev. M. J. Berkely, Introduction to cryptogamic Botany; Dr. Irey, Manuel du Microscope; Dr. F. von Favel, Vergleichende Morphologie der Pilze. A. de Bary, Vergleichende Morphologie und Biologie der Pilze.

Transportkosten voor koopers. Alles in zeer goeden staat.

C. E. DESTREE.

Uccle—Brussel, Avenue de la Floride, 37.

Paddenstoelen.

Gevraagd allerlei soorten, al of niet gedetermineerd, niet de zeer algemeene soorten, in ruil tegen zendingen van hier waaronder zeer zeldzame b. v. *Boletus curripes*, *Craterellus cornuc*, *Leotia Rhizopogon*, *Inoloma pholidus*, *Cyathus*, *Cantha tubaeformis*, *Nyctalis*, *Lact. glycosium* e. v. a.

Denekamp

J. B. BERNINK

Correspondentie.

B. de B., Leeuwarden. De goudsbloemvergroeiing, die u ons zond, is precies op dezelfde manier tot stand gekomen als de bekende vergroeiing bij het madeliefje, die de Engelschen »hen and chicken-daisy« noemen en waarvan u een afbeelding kunt vinden op blad. 160 van ons wandelboekje. Er vormen zich knoppen in de oksels van sommige omwindselbladjes, waaruit zich weer volledige gesteelde bloemwijzen ontwikkelen. Bij het madeliefje is deze abnormaliteit min of meer erfelijk. Het verdient aanbeveling, zulke afwijkende vormen niet af te plukken, maar de vruchten te laten rijpen, om dan te onderzoeken in hoeverre de afwijking erfelijk is.